

**UNIVERZITA KARLOVA
FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD
INSTITUT POLITOLOGICKÝCH STUDIÍ**

Posudek diplomové práce (Politologie)

Jméno a příjmení autora/ky posudku Josef Mlejnek

Pracoviště IPS FSV UK

Posudek: Oponent

Jméno a příjmení autora/ky DP: Miroslav Šťastný

Název DP: Analýza procesu demokratizace Ukrajiny

1) Odpovídá hodnocená práce v základních rysech projektu DP?

- Ano, případné odchýlení je velmi omezené a práci prospívající
 Je patrné určité odchýlení, ale toto je vhodně vysvětleno v práci
 Práce se výrazně odchyluje od projektu (v cíli, struktuře, či metodologii), vysvětlení buď chybí, případně je neakceptovatelné

2) Hodnocení odborného charakteru práce

Relevance tématu s ohledem na současný stav poznání	A
Původnost práce a přínos oboru	F
Relativní úplnost zpracované literatury a informačních zdrojů vhodných pro analýzu zvoleného tématu	F
Schopnost kriticky hodnotit prostudovanou literaturu	F
Úroveň zpracování použitých zdrojů	E
Použité metody a jejich relevance s ohledem na téma výzkumu a sledované cíle	F
Celkové hodnocení odborného charakteru	F

KOMENTÁŘ (v případě hodnocení E a F **musí** autor posudku slovně formulovat hlavní výtky pro jednotlivé body)

Práce si neklade žádné výzkumné otázky. Spočívá v úvodním přehledu ukrajinských dějin a současného politického vývoje, který je plný různých zjednodušení a nepřesností. Teoretická část se opírá o několik teoretiků demokracie, zejména o koncept zakořeněné demokracie Wolfganga Merkela.

Vlastní jádro práce pak spočívá v převyprávění obsahu zpráv zachycujících vývoj Bertelsmannova transformačního indexu a prezentaci určitých ukazatelů v tabulkách a v grafech. Autor diplomové práce pouze přebírá tento zdroj (BTI), prezentovaná data nijak neprověřuje, nekomentuje, nezkoumá jejich vypovídací hodnotu komparací s jinými podobnými indexy či s odbornou literaturou. To, co autor prezentuje jako svůj výzkum, jsou tedy fakticky pouze „výpisky z četby“ zpráv jedné instituce. Nezaznamenal jsem žádný autorský výzkumný vklad autora posuzované diplomové práce. Závěrečné zasazení prezentovaných údajů do Merkelova konceptu je velmi stručné, povrchní a nic neříkající, opakující pouze banální poznatky, které se lze dočíst v každém novinovém článku – že se

situace demokracie a lidských práv na Ukrajině po oranžové revoluci zlepšila, pak se za Janukovyče zhoršila, pak se po Euromajdanu zase zlepšila a nyní za války to Ukrajinci mají holt těžké. Čili vlastní zjištění autora práce se rovnají čisté nule.

3) Hodnocení formálních kritérií textu

Logičnost struktury práce	A
Argumentační schopnost autora/autorky, ucelenost a provázanost výkladu	F
Zvládnutí terminologie oboru	C
Dodržení citační normy	A
Úroveň poznámkového aparátu	A
Jazyková a stylistická úroveň práce (pokud je opakovaně porušována platná kodifikace pravopisné normy, hodnoťte stupněm F)	B
Oprávněnost a vhodnost příloh s ohledem na logiku výkladu a použitou argumentaci	A
Grafická úprava textu	A
Celkové hodnocení formálních kritérií	B

KOMENTÁŘ (v případě hodnocení E a F **musí** autor posudku slovně formulovat hlavní výtky pro jednotlivé body)

4) Vyjádření k výsledkům kontroly na plagiátorství

(v případě shody vyšší než 15 % **musí** autor posudku formulovat slovní vyjádření k výsledkům kontroly)

Prvky plagiátorství nezjištěny.

5) Shrnující komentář hodnotitele/hodnotitelky (POVINNÉ)

(celkový dojem z výsledné práce a její silné a slabé stránky, původnost tématu a myšlenek apod.)

Práce dle mého názoru nesplňuje požadavky na diplomové práce kladené – diplomová práce přece nemůže spočívat v převyprávění, byť „vzdobeném“ tabulkami a grafy, zpráv jedné organizace, jakkoliv respektované a renomované. Podrobněji jsem výtky k práci předestřel výše, v pasáži hodnotící odborný charakter práce.

Zde jenom doplním, že autor diplomové práce nemá detailní znalosti o ukrajinských reáliích. Ostatně, v seznamu literatury jsem našel pouze cca pět položek nějak zaměřených na nejnovější ukrajinský politický vývoj (řekněme v posledních dvaceti letech), seznam zdrojů obsahuje pouze zprávy Bertelsmann Transformation Index a pak už jen tři zprávy z webu České televize (jedna z nich se ale týká Afghánistánu), jednu z webu Idnes.cz, jednu z Novinek.cz, dále ještě odkaz na Československou filmovou databázi, na Zelenského seriál Sluha národa, jeden link na citát z Winstona Churchilla a jeden odkaz na web ukrajinské volební komise. Toť ze zdrojů vše.

Faktografii autor diplomové práce přebírá z nevelkého rozsahu odborné literatury a ze zpráv BTI, ovšem dopouští se tak řady nepřesností nebo řekněme nedotažeností.

Na s. 34 například uvádí: „Jedinou výjimku tvořil parlament, ve kterém po volbách v roce 2012 významně posílily opoziční strany. Nejzásadnější změnou byla ztráta většiny, kterou do roku 2012 držela prezidentova Strana regionů.“ Strana regionů měla v parlamentu relativní

většinu jak po volbách 2007, tak 2012. Ve volbách 2012 mírně ztratila, pokud jde o podíl hlasů, mírně ale navýšila, pokud jde o počet mandátů. Vládu zformovala v koalici s komunistickou stranou a několika nezávislými poslanci.

Z formulací v práci také není jasné, zda se v roce 2004 změnila celá ústava, nebo jen její část – reálně jen její část, což autor diplomové práce někde má, jinde, konkrétně na straně 36, ale uvádí: „Euromajdan dokázal vrátit v platnost Ústavu z roku 2004.“ Což navozuje dojem, že v roce 2004 byla přijata zcela nová ústava. Navíc, změna se týkala zejména pravomocí prezidenta, ovšem zrušení změn z roku 2004 se po zvolení Janukovyče prezidentem dělo na základě rozhodnutí ústavního soudu, a změna ke stavu z roku 2004 proběhla po Euromajdanu stejným způsobem. Což autor jinde, na s. 50, s odkazem na zprávu BTI uvádí, avšak na s. 36 má onu výše citovanou a zavádějící informaci.

Na s. 46 autor práce uvádí: „Od zvolení Viktora Janukovyče do pozice prezidenta Ukrajiny v roce 2010 došlo k výraznému propadu svobodnosti a férovosti voleb. Zásadní roli v tom hrál nový volební zákon z roku 2011, který prosadila právě Janukovyčova Strana regionů. Ten, mimo jiné, navýšil volební kvorum na 5 %, a zároveň změnil volební systém na smíšený.

Vládnoucí strana si touto změnou chtěla zajistit zvolení svých kandidátů v jednomandátových volebních obvodech. (BTI 2012 — Ukraine Country Report, 2012)“ Dobře, ale navýšení volební klauzule ze čtyř na pět procent a zavedení smíšeného volebního systému přece SAMO O SOBĚ zhoršení kvality demokracie nemusí znamenat, ostatně, v ČR platí pětiprocentní klauzule a smíšený volební systém uplatňuje řada demokratických zemí, podobně jako jednomandátové volební obvody. Toto zde opět uvádím jako příklad mechanického překlopení údajů ze zprávy BTI, bez jakéhokoliv kritického komentáře nebo hlavně doplnění skutečností, proč byla tato změna změnou k horšímu.

Na s. 15 se sice čtenář dozví o soudním procesu s Julií Tymošenkovou a o tom, že byl politicky motivovaný, ovšem nedozví se, z čeho byla expremiérka obviněna a v čem konkrétně spočívala politická manipulace v inkriminovaném soudním řízení.

Podobných problémů v práci existuje více. Protože zprávy BTI zpravidla představují kvalitní zdroj, nelze tvrdit, že jde o formulace zcela mylné, leč v té podobě, v jaké jsou prezentovány v diplomové práci, jsou místy nepřesné, nedostatečně zdůvodňující změnu v bodování apod. Výše uvedenými příklady dokládám skutečnost, že posuzovaná diplomová práce je pouze kompilací několika zpráv jedné instituce, v úvodních pasážích pak kompilací z poměrně omezeného okruhu literatury. Autor diplomové práce není schopen zprávy BTI kriticky zhodnotit, jejich obsah pouze mechanicky přejímá.

A ještě jednu poznámku: obecně mě velmi překvapilo, jak malý prostor práce věnuje fenoménu korupce – v podstatě jde jen o několik zmínek.

6) Otázky, k nimž se při obhajobě diplomant/ka musí vyjádřit

7) Navrhovaná známka

Diplomovou práci k obhajobě nedoporučuji

Navrhované hodnocení: F

Ve výjimečném případě **nejednoznačnosti hodnocení** stručně uveďte hlavní bod, který podmiňuje lepší/horší hodnocení:

V případě **nedoporučení** prosím **vždy stručně uveďte hlavní důvody** nedoporučení:

V podstatě nulový autorský vklad autora, sám žádnou analýzu neprovádí, pouze mechanicky překlápí údaje ze zpráv jedné instituce. Jeho vlastní schopnost posoudit uváděná fakta nebo převzatá hodnocení je poměrně nízká.

Datum: 22. 1. 2024

Podpis: _____